

BÆRUM
KOMMUNE

KiNS KURS

Kompetanseprogram for personvern og informasjonssikkerhet

Anette Engum, personvernombud Bærum kommune

Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

Oktober er nasjonal sikkerhetsmåned

- ▶ Årlig kampanje
- ▶ Skal bidra til å øke kunnskapen om digital sikkerhet i alle norske virksomheter og i befolkningen
- ▶ Målet med kampanjen er at alle norske virksomheter gjennomfører opplæring av de ansatte i oktober

Hvorfor trenger vi opplæring i personvern og informasjonssikkerhet?

Personvernforordningen (GDPR) Art. 24

1. Idet det tas hensyn til behandlingens art, omfang, formål og sammenhengen den utføres i, samt risikoene av varierende sannsynlighets- og alvorlighetsgrad for fysiske personers rettigheter og friheter, skal den behandlingsansvarlige gjennomføre egnede **tekniske** og **organisatoriske tiltak** for å **sikre** og **påvise** at behandlingen utføres **i samsvar** med denne forordning.

Behov:

- ▶ Opplæring for alle ansatte i kommunen
- ▶ Tilpasset de ulike yrkesgruppene utfra medarbeidernes behov
- ▶ Mulig å dokumentere at opplæring er gitt
- ▶ Markedsføre personvern og informasjonssikkerhet på en positiv måte

Filmer

1. [Informasjonssikkerhet for ansatte](#)
2. [Informasjonssikkerhet for ledere](#)
3. [Sikkerhet på mobile enheter](#)
4. [Løsepengevirus](#)
5. [Phishing og falske e-poster](#)

Et kompetanseprogram blir til...

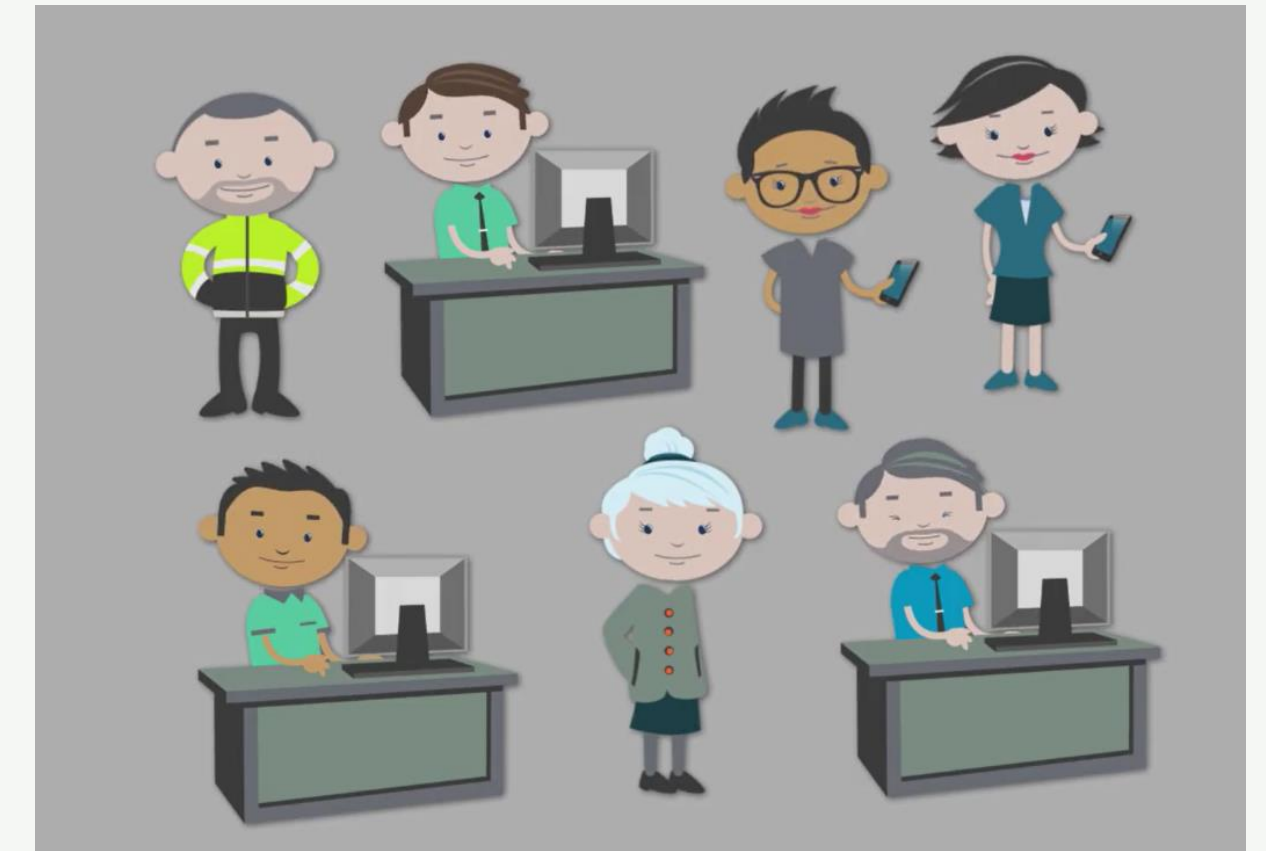
- ▶ Laget for København kommune
- ▶ Basert på over 100 læringspunkter
- ▶ Hver modul inneholder spørsmål underveis og avsluttes med en quiz

Kan være hensiktsmessig å se modulene og filmene sammen som grunnlag for diskusjon på eget tjenestested

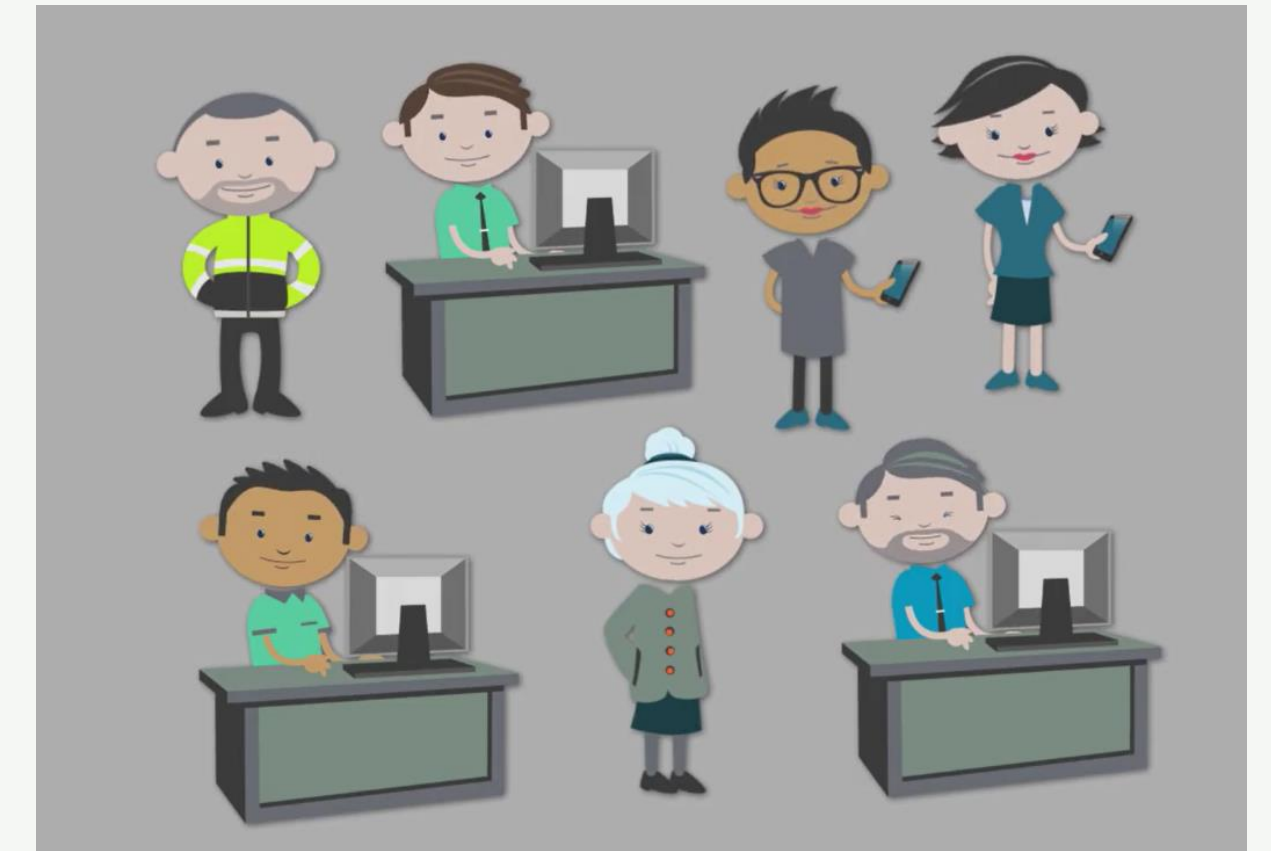
KiNS KURS

- ▶ Samarbeidsprosjekt mellom KiNS og Bærum kommune for å tilrettelegge materialet til norske forhold
- ▶ KS har bidratt med økonomisk støtte
- ▶ Datatilsynet og Direktoratet for e-helse har bidratt med gode råd underveis i arbeidet
- ▶ Tilgjengelig for alle kommuner og fylkeskommuner gjennom KS Læring
- ▶ De som er kunder kan bruke funksjonaliteten i KS Læring til å hente ut statistikk og følge opp gjennomføring via rapportfunksjonene i løsningen – dette er også grunnlaget for å kunne dokumentere at ansatte har gjennomført opplæring
- ▶ Alle som ikke er kunder kan få tilgang til modulene via ID-porten

- ▶ Tydelig og enkel grafikk med gjenkjennbare figurer
- ▶ Moduler – gjennomføre de som er relevant i forhold til stillingen
- ▶ Muntlig språk
- ▶ Interaktivt
- ▶ Bruker hverdagseksempler
- ▶ Mulighet til å lage egne huskelister
- ▶ Kan velge å ta modulene alene eller i fellesskap

Kan være hensiktsmessig å se modulene eller filmene sammen som grunnlag for diskusjon på eget tjenestested

Oversikt over modulene (e-læring)

1. Grunnleggende informasjonssikkerhet
2. Sikkerhet på mobile enheter
3. Trusler fra IT-kriminelle
4. Fysisk sikkerhet
5. Grunnleggende personvern
6. Utvidet personvern
7. Informasjonssikkerhet for ledere
8. Håndtering av sikkerhetshendelser

Saksbehandler med administrative oppgaver

Lærere og barnehageansatte

Medarbeider innen helse, pleie og omsorg, barnevern og sosial

Drift- og reholdmedarbeidere

Saksbehandler med innbyggerrettede oppgaver

IT-ansatte, arkivmedarbeider, systemeier/utvikler/prosjektleder

Ansatt med ledelsesansvar

Håndterer i liten grad personopplysninger

Håndterer i stor grad personopplysninger

Trusler fra IT-kriminelle

🕒 Ca. 10 min.

Hjelp og navigasjon ⓘ

Min huskeliste 📄

Prosjektmateriale – til gjenbruk og inspirasjon

- ▶ Informasjonsmaterieell (hva er kompetanseprogrammet, hvordan gjennomføre mv.)
- ▶ Plan for implementering
- ▶ Informasjon (e-post) til medarbeidere og ledere
- ▶ Guide til å lede gjennomføring av møter med refleksjonsoppgaver/dilemmatrening
- ▶ Kampanjer med plakater, artikler til intranettet etc.
- ▶ Spørsmål til kompetansemåling
- ▶ Oversikt over rutiner som kompetanseprogrammet viser til

Husk å låse skjermen når du går!

Så enkelt er det.

Skal du i møte, ta en pause eller gå til lunsj? Trykk på Windows-tasten og hold den nede mens du trykker på L. Da forhindrer du at andre får tilgang til din PC.

Hvis du ikke kjenner denne funksjonen kan du jo prøve den akkurat nå. Husk den neste gang du går fra PCen. Det blir raskt en god vane.

BÆRUM KOMMUNE

AE

Anette Engum – 22. august kl. 08:57

Personvern og informasjonssikkerhet er alles ansvar - obligatorisk opplæring

Du har kanskje ikke tenkt så mye over det, men personvern og informasjonssikkerhet angår oss alle både privat og i jobbsituasjon. Som medarbeidere i kommunen må vi ivareta dette for våre brukere, innbyggere og andre medarbeidere.

Ny personvernforordning (GDPR) stiller krav til at alle medarbeidere gjennomfører opplæring i personvern og informasjonssikkerhet. Nå skal alle gjennomføre et kompetanseprogram for personvern og informasjonssikkerhet som sikrer grunnleggende og nødvendig kunnskap om dette.

Gå inn i LØP - Ressurser - velg EVRY kompetanse - der finner du det i din kompetanseplan. Har du spørsmål, kontakt din nærmeste leder.

Hvilke av de åtte modulene i programmet du som medarbeider skal gjennomføre, avhenger av i hvor stor grad du behandler personopplysninger.

Alle medarbeidere skal gjennomføre modul 1, 2, 3, 4 og 8.

Medarbeidere med administrative oppgaver eller som i liten grad arbeider med særlige kategorier (sensitive) personopplysninger, skal i tillegg gjennomføre modul 5.

Medarbeidere som jobber med særlige kategorier (sensitive) personopplysninger, ansatte i IT, arkivansatte, prosjektledere, systemeiere og systemforvaltere skal også gjennomføre modul 5 og 6.

Alle ledere skal i tillegg gjennomføre modul 7. < skjul

Tror du at du kan mer eller mindre om informasjonssikkerhet enn resten av befolkningen?

- (1) Jeg kan mer enn gjennomsnittet
- (2) Jeg kan omtrent det samme som gjennomsnittet
- (3) Jeg kan mindre enn gjennomsnittet
- (4) Vet ikke

Når blir noe en personopplysning? (markér flere riktige svar)

- (1) Når opplysningen inneholder fødselsdato
- (2) Når opplysningen kan forbindes med en bestemt person
- (3) Når opplysningen er et bankkontonummer
- (4) Når det er et bilde hvor personer kan identifiseres
- (5) Vet ikke

Hvor kan du lagre personopplysninger eller taushetsbelagt informasjon? (Markér flere riktige svar)

- (2) I WebSak Fokus
- (3) I fagsystemer
- (4) I en mappe i kommunens nettverk - unntaksvis for en begrenset periode
- (5) Dropbox
- (6) Minnepinne
- (7) Vet ikke

Er det greit at du søker etter dine egne opplysninger i kommunens systemer?

- (1) Nei
- (2) Ja, man har alltid rett til å se hvilke opplysninger som er lagret om seg selv
- (3) Ja, men du skal ha tillatelse fra din nærmeste leder først
- (4) Vet ikke

Kjære kollega

Du har kanskje ikke tenkt så mye over det, men personvern og informasjonssikkerhet angår oss alle både privat og jobbsituasjon. Som medarbeidere i kommunen må vi ivareta dette for våre brukere, innbyggere og andre medarbeidere.

Ny personvernforordning (GDPR) stiller krav til at alle medarbeidere gjennomfører opplæring i personvern og informasjonssikkerhet. Nå skal alle gjennomføre kompetanseprogrammet som sikrer grunnleggende og nødvendig kunnskap om dette. Gå inn i LØP - Ressurser - velg EVRY kompetanse - der finner du det i din kompetanseplan. H finner du også mer informasjon om kompetanseprogrammet.

Hvilke av de åtte modulene i programmet du som medarbeider skal gjennomføre, avhenger av i hvor stor grad du behandler personopplysninger.

Alle medarbeidere skal gjennomføre modul 1, 2, 3, 4 og 8.

Jobber du med administrative oppgaver, eller behandler du sensitive personopplysninger bare av og til, skal du i gjennomføre modul 5.

Medarbeidere som jobber med sensitive personopplysninger, ansatte i IT, arkivansatte, prosjektledere, systemei

Hele firmaet

SO

Siri Opheim – 21. mars kl. 10:48

Dere har sikkert fått med dere at Hydro de siste dagene har vært utsatt for et stort dataangrep. Hvordan kan vi som ansatte i Bærum kommune redusere risikoen for at slikt også rammer oss? Ta en titt på denne korte filmen – her er det mange enkle råd:

- som er et slags virus designet av svindlere for å kryptere og låse alle dine filer. KINS

LIKER IKKE SVAR DEL ...

Kompetanseprogram for personvern og informasjonssikkerhet – erfaringer fra Bærum kommune

- ▶ Tilgjengelig for alle ledere 4. juni
- ▶ Tilgjengelig for alle medarbeidere 22. august
- ▶ Ledere skal gjennomføre alle modulene for å være forberedte på spørsmål fra sine medarbeidere.
- ▶ Status for gjennomføring blir rapportert i ledelsens gjennomgang

Lederinfo | Bli medlem

AE Anette Engum – 4. juni kl. 17:08 – Redigert
Obligatorisk opplæring for alle ledere

Kompetanseprogrammet for personvern og informasjonssikkerhet sikrer at du som leder har grunnleggende og nødvendig kunnskap. Bruk sommeren til å gjennomføre programmet!

Programmet består av åtte moduler som ledere skal gjennomføre. I tillegg er det fem korte filmer. Samlet tid for gjennomføring er ca. to timer. Alle medarbeidere skal gjennomføre kompetanseprogrammet, men du som leder får et forsprang slik at du er forberedt på å kunne svare på spørsmål fra dine ansatte.

Hvem er først til å gjennomføre? Gå inn i LØP - Dossier - velg EVRY kompetanse - der finner du det i din kompetanseplan under ditt navn.

Status for gjennomføring blir løpende rapportert til ledelsen.

 Bærum kommune	 Bærum kommune	 Bærum kommune
		
KiNS kurs - Trusler fra IT-kriminelle - modul 3 (KiNS, Bærum ...	KiNS kurs - Sikkerhet på mobile enheter - modul 2 (KiNS, Bær ...	KiNS kurs - Grunnleggende informasjonssikkerhet - modul 1 (KiNS ...
📅 Startdato: 15.02.2019	📅 Startdato: 15.02.2019	📅 Startdato: 15.02.2019
🖥️ Nettkurs	🖥️ Nettkurs	🖥️ Nettkurs

Status gjennomføring – ledere

Grunnleggende informasjonssikkerhet (1)	256	47 %
Sikkerhet på mobile enheter (2)	239	
Trusler fra IT-kriminelle (3)	229	
Fysisk sikkerhet (4)	224	
Grunnleggende personvern (5)	187	
Utvidet personvern (6)	187	
Informasjonssikkerhet for ledere (7)	199	
Håndtering av sikkerhetshendelser (8)	191	

Status gjennomføring - ansatte

Grunnleggende informasjonssikkerhet (1)	1521	13 %
Sikkerhet på mobile enheter (2)	1267	
Trusler fra IT-kriminelle (3)	1178	
Fysisk sikkerhet (4)	1073	
Grunnleggende personvern (5)	622	
Utvidet personvern (6)	514	
Håndtering av sikkerhetshendelser (8)	875	

Gjennomføringsveileder — KINS KURS

Kompetanseprogram for personvern og informasjonssikkerhet

Denne veilederen er ment som et hjelpemiddel for å informere medarbeidere om at de skal gjennomføre Kompetanseprogram i personvern og informasjonssikkerhet.

Kompetanseprogrammet består av åtte e-læringsmoduler og fem filmer. Hvilke moduler medarbeideren skal gjennomføre, avhenger av hva de behandler av personopplysninger. Hver av modulene er rettet mot et spesifikt tema som berører personvern og informasjonssikkerhet i praksis, og tar fra 10 til 20 minutter å gjennomføre. Hver modul avsluttes med en quiz.

I tillegg til at alle skal gjennomføre moduler, kan det være nyttig å gå gjennom moduler og filmer i fellesskap. Da vil man kunne få gode diskusjoner om dilemmaer som er relatert til eget arbeidssted.

Første møte (2 min)

Hensikt

Medarbeiderne får vite at de skal gjennomføre kompetanseprogrammet, hvordan de gjør det og hvorfor det er viktig at alle gjennomfører.

Gjennomføring

Gjennomfør først alle modulene i kompetanseprogrammet og se også gjerne gjennom de fem filmene. Vær forberedt på å svare på spørsmål fra dine medarbeidere.

Til medarbeidere:

Alle medarbeidere skal gjennomføre kompetanseprogrammet i personvern og informasjonssikkerhet tilpasset sine arbeidsoppgaver. Dette er obligatorisk. Som medarbeider i kommunen har vi alle et ansvar for å sikre at personopplysninger håndteres på en forsvarlig måte, og programmet gir tips til hvordan du gjør dette i praksis.

Alle medarbeidere har fått en e-post om kompetanseprogrammet. Les e-posten og følg instruksjonen for å gjennomføre kompetanseprogrammet. All nødvendig informasjon står i e-posten.

Leder må følge opp at alle har påbegynt kompetanseprogrammet før neste møte.

Andre møte (5 min)

Hensikt

Medarbeiderne blir gjort oppmerksom på viktigheten av å gjennomføre Kompetanseprogram i personvern og informasjonssikkerhet. De som ikke har gjennomført kompetanseprogrammet, blir minnet på at de skal gjennomføre det.

Forberedelse

Start gjerne møtet med å vise en av de fem filmene som er utarbeidet til bruk i kompetanseprogrammet.

Tenk gjennom hva som er mest aktuelt for dine medarbeidere, og ta gjerne utgangspunkt i temaene nedenfor:

- Hvilke utfordringer har vi i vår enhet knyttet til personvern og informasjonssikkerhet?
- Hvordan kan vi bidra til god informasjonssikkerhet i vår enhet?

Gjennomføring

Til leder:

Si dere nå skal ha en kort diskusjon og les opp diskusjonste-maet du har valgt.

Til medarbeidere:

Jeg kommer til å sjekke igjen for å forsikre meg om at alle har påbegynt kompetanseprogrammet.

Til leder:

Husk å følge opp at medarbeiderne har gjennomført kompetanseprogrammet! Du finner status i LØP—EVRY Kompetanse under fanen «Mine medarbeidere».

**Hvilke utfordringer har vi i vår
avdeling..?**

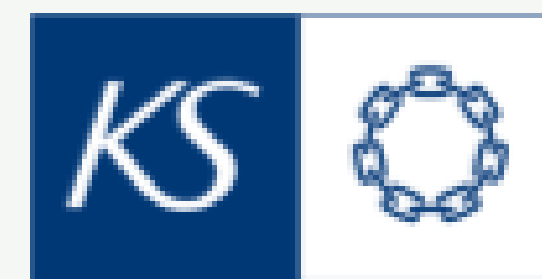
- ✓ Har dere et kompetanseprogram tilpasset de ulike grupper av ansatte i kommunen/fylkeskommunen?
- ✓ Har dere gjennomført opplæring i personvern og informasjonssikkerhet for alle ansatte?
- ✓ Kan dere dokumentere hvem som har gjennomgått opplæring i personvern og informasjonssikkerhet?

Velkommen til

Mer informasjon

- ▶ KiNS har lagt ut informasjon om kompetanseprogrammet på <https://kins.no>
- ▶ Kompetanseprogrammet er tilgjengelig i KS Læring (kslaring.no),
- ▶ Bærum kommunes materiale er tilgjengelig på <https://www.baerum.kommune.no/personvern/>

A screenshot of a document titled 'Personvern og informasjonssikkerhet' (Data Protection and Information Security). The document is in Norwegian and discusses the GDPR (Personvernforordningen) and the importance of data protection for municipalities and county municipalities. It mentions that the program is developed with 100 learning points and is available in Norwegian on the KS Læring platform. The document includes logos for KiNS, Bærum Kommune, and KS at the bottom.

KiNS-kurs går nå også inn i e-læring:
Personvern og informasjonssikkerhet
Kompetansepakke for kommuner og fylkeskommuner

Personvernforordningen (GDPR) innebærer at kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføre og dokumentere at ansatte har gjennomført opplæring i personvern og informasjonssikkerhet.

Dette kompetanseprogrammet er utviklet med utgangspunkt i 100 læringspunkter som skal sikre at de som gjennomfører programmet har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere.

Kurset er utviklet for København kommune, men KiNS har fått lov å bruke det i Norge for sine medlemmer. Sammen med Bærum kommune, KS og Datatilsynet, har vi nå tilrettelagt hele kompetanseprogrammet på norsk i KS Læring sin e-læringsplattform.

Lykke til med opplæringen!

KiNS BÆRUM KOMMUNE KS

Takk for oppmerksomheten